

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal Energie, Telecom en
Mededinging
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 27 november 2018

Verzonden, 28 NOV. 2018

Ons kenmerk : 01594459
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : [REDACTED]
Uw kenmerk : DGETM-EO/18201330
Bijlage(n) :

Onderwerp : adviesverzoek winningsplan Weststellingwerf

Excellentie,

Op 3 oktober 2018 heeft u ons gevraagd advies uit te brengen over het winningsplan Win-
ningsplan Weststellingwerf van Vermilion Energy Netherlands B.V. Met deze brief brengen
wij ons advies uit. In uw mail van 24 september 2018 geeft u aan dat u uiterlijk 30 november
2018 het advies van de decentrale overheden wilt ontvangen.

Ter ondersteuning van de decentrale overheden in hun rol als adviseur heeft u op 16 oktober
2018 een specifieke informatiesessie gehouden, waar vragen over het winningsplan aan het
ministerie van Economische Zaken en Vermilion Energy Netherlands B.V. konden worden
gesteld.

Wij hebben het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) ten aanzien van het win-
ningsplan van uw ministerie ontvangen per e-mail. Het advies van de Technische commissie
bodembeweging (Tcbb) hebben wij ook per mail mogen ontvangen.

Allereerst maken wij graag gebruik van de gelegenheid om ons standpunt over gaswinning
nogmaals bij u onder de aandacht te brengen. Zoals u bekend zijn wij tegen nieuwe gaswin-
ningen in Fryslân, en wij volgen de ontwikkelingen bij bestaande gaswinningen ook kritisch.
Wij blijven daarbij opkomen en aandacht vragen voor de zorgen over de effecten van gas-
winning op onze inwoners. Ons standpunt hierover hebben wij verwoord in het Coalitieak-
koord en het Manifest Friese overheden over Gas- en Zoutwinning.

Uit de rapportages:

Het advies van SodM geeft aan dat de gecontroleerde risicobeoordelingen correct zijn onderbouwd en de voorgestelde beheersmaatregelen passend zijn.

Vermilion is van plan om met de bestaande put WSF-01 de productie uit het voorkomen te hervatten, door middel van een nieuwe perforatie in een andere gesteentelaag van het voorkomen, waaruit nog niet geproduceerd is. Later is Vermilion van plan om een nieuw gedeelte van het voorkomen (Weststellingwerf-West) aan te boren door middel van een putaftakking WSF-01-S1 vanuit de bestaande put WSF-01, om hieruit gas te winnen. Vermilion verwacht tussen de 51 Nm³ tot maximaal 563 miljoen Nm³ te kunnen produceren.

In dit winningsplan beschrijft Vermilion de winning van gas via een bestaande put (WSF-01), waarmee tot en met 2004 uit het veld Weststellingwerf werd gewonnen. Vermilion is van plan om met deze put de productie uit het voorkomen te hervatten uit een gesteentelaag waaruit nog niet geproduceerd is. Later is Vermilion van plan om een nieuw gasveld (Weststellingwerf-West) aan te boren door middel van een putaftakking (WSF-OI-SI) vanuit de bestaande put WSF-01, om hieruit gas te winnen. Vermilion vermoedt hier drie gashoudende lagen aan te treffen op dieptes tussen de 1800 en 2000 meter. De bestaande bovengrondse faciliteiten hoeven niet te worden aangepast.

In het gebied is sprake van een bestaande vergunning voor geothermie (Friesland-Zuid van Transmark Renewable Products B.V.). Die geldt echter voor dieptes van meer dan 4000 meter. Beide initiatieven zitten elkaar volgens SodM niet in de weg.

Provinciale Staten heeft een motie (motie 1663) aangenomen waarin zij het combineren van geothermie en gaswinning afwijst. Ook voor het toepassen van alle vormen van fracking van de ondergrond heeft P.S. een motie aangenomen (motie 1914). Iedere vorm van stimulatie van de ondergrond wijst P.S. af in verband met risico's van gebiedsvreemde stoffen in de ondergrond en risico's voor bodemtrillingen door het stimuleren van breuken, met name in de buurt van bestaande breuklijnen. Vermilion heeft aangegeven tot op heden nog geen fracking te hebben toegepast.

De bodemdaling als gevolg van winning uit de gasvelden Weststellingwerf en Weststellingwerf-West zal volgens de prognose van Vermilion aan het eind van de productie na 2040 uitkomen op maximaal 4 cm. Doordat de velden voor het grootste deel nog niet zijn aange-toond, en onzeker is hoe groot het gebied is waarin de druk zal dalen, bevat deze prognose een forse onzekerheid.

Op basis van een evaluatie n.a.v. een beving in het naburige veld De Hoeve waar condensaat is geïnjecteerd vindt SodM/ TNO-AGE de kans op schadelijke bodemtrilling toch klein, risico categorie 1. Monitoring van de seismische activiteit van het reguliere monitoring netwerk van het KNMI is voldoende om een eventuele beving te kunnen meten en lokaliseren, volgens Vermilion. Vermilion vindt de maximale bodemdaling gering en voorziet geen nadelige gevolgen voor gebouwen, infrastructuur, en voor natuur en milieu. Maatregelen om (gevolgen van) bodemdaling te voorkomen of beperken acht Vermilion niet nodig.

De bodemdalingsprognose is geverifieerd door TNO-AGE. Op basis van deze evaluatie vindt SodM het aannemelijk dat de bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de velden rond Weststellingwerf minder dan 4 cm zal bedragen. SodM ziet daarom geen aanleiding aanvullende voorwaarden te adviseren.

Wel is hierbij opgemerkt dat, omdat het Weststellingwerf-West voorkomen nog niet is aangeboord en gasvoerendheid nog niet is aangetoond, de prognose een forse onzekerheid bevat. Ondanks een mate van onzekerheid kan SodM instemmen met het winningsplan.

Advies:

De aanwezigheid van aardgas in het Weststellingwerf gasveld is deels niet aangetoond met een exploratieboring. Vermilion wil het onbekende reservoir gefaseerd boren en in productie nemen. Dit maakt niet alleen onzeker of het voorkomen daadwerkelijk aardgas bevat, maar brengt ook grotere onzekerheden met zich mee in de uitkomsten van de modelberekeningen en prognoses. Al met al leidt dit tot een complexe situatie met acceptatie van onnodig grote onzekerheden. Gelet op alle gevoeligheden rondom gaswinning en de beving die heeft plaats gevonden nabij gasveld De Hoeve is het voor ons onbegrijpelijk en onbestaanbaar dat de exploratiefase wordt overgeslagen en meteen overgegaan wordt tot het verzoek om instemming op het winningsplan. Wij zijn van mening dat toezichthouder SodM in haar advies voorbij gaat aan deze gevoeligheid en dat de beoordeling van de onzekerheden doorschuift naar een latere fase.

Belangrijke thema's die spelen bij omwonenden van gaswinningsgebieden zijn juist zorgen over bodembeweging en de mogelijke gevolgen daarvan voor eigenwoningen. Ook leven er zorgen over veiligheid en er heerst wantrouwen. Het op een zorgvuldige wijze betrekken van de omgeving, informatie delen en daarover in gesprek gaan dragen bij aan het herstel van vertrouwen en het vergroten van het veiligheidsgevoel. Het monitoren van bodembeweging, nulmetingen en het betrekken en informeren van inwoners daarover spelen daarbij een belangrijke rol. Dit geldt voor alle fasen van de gaswinning; van opsporen en winning tot beëindiging van de gaswinning.

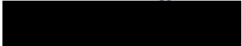
Wij adviseren u, gelet op ons standpunt over gaswinnings, om niet mee te werken aan gevraagde instemming op het winningsplan.

Mocht u ondanks ons advies toch overgaan tot het verlenen van instemming, dan verzoeken wij met nadruk dat uw instemming met dit winningsplan gepaard gaat met de voorwaarde dat goede communicatie met inwoners plaats vindt. Dit sluit aan bij de uitspraak van de Raad van State van 19 april 2017 over project gaswinning Oppenhuizen. Wij verzoeken u bij uw besluitvorming over het winningsplan rekening te houden met deze uitspraak van de Raad State.

Omwonenden staan veelal afwijzend en wantrouwend tegenover plannen voor gaswinnings. Zij vinden dat lokaal de lasten worden gedragen voor het belang van Nederland als geheel. Mijnbouwactiviteiten brengen met zich mee dat er in zekere mate regionale of lokale belasting is. Schade wordt vergoed, maar inwoners ervaren extra ongemak en zorgen waar ze niet om hebben gevraagd en waar niets tegenover staat. Het belang van mijnbouwactiviteiten voor de Nederlandse samenleving is evident. Wij adviseren u zorg te dragen voor een goede verdeling van lusten en lasten bij mijnbouwactiviteiten, het uitvoeren van 0-metingen, waarbij er ook baten en investeringen terugvloeien naar het gaswinningsgebied. Verder verwachten wij dat uw ministerie snel invulling geeft aan de brieven over het kleine veldenbeleid en schadeafhandeling, beide van 30 mei 2018.

Wij zijn van mening dat wij u hierbij een zorgvuldig advies doen toekomen en verwachten dat u dit advies meeneemt in uw besluitvorming.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

 voorzitter

 secretaris

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120 8900 hm leeuwarden

28 11 18

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

provinsje fryslân

DGEM-ED

30-11-2018

S K20 R2 18 28 INTRA